

[Avaleht](#) > ... > [Teie Õigused](#) > [Kuriteoohvrid](#) > [Ohvrite Õigused Riigiti](#) > 1 - Minu õigused, kui olen langenud kuriteo ohvriks

1 - Minu õigused, kui olen langenud kuriteo ohvriks

Millist teavet ma saan ametiasutustelt (nt politseilt, prokurörit) pärast kuriteo toimumist, kuid enne kui ma sellest teatan?

Politsei ja prokurör on kohustatud Teid teavitama järgmisest:

- Teie õigus saada kahtlustatavalt või riigilt hüvitist;
- asjaolu, et Teie taotlusel on prokurör tavaliselt kohustatud koostama kahju hüvitamise nõude ja esitama selle kohtusse;
- lähenemiskeelu kehtestamise tingimused, kannatanu nõustamine ja abistamine;
- kuidas taotleda tasuta õigusabi ja õigusnõustamist;
- lepitamise võimalused ja tingimused;
- tuge ja abi pakkuvad asutused ja organisatsioonid;
- vajalikud kontaktandmed Teie juhtumi kohta teabe saamiseks;
- edasine menetlus ja Teie roll selles;
- Teie õigus suulisele ja kirjalikule tõlkele;
- Teie õigus kulude hüvitamisele;
- asjaolu, et eeluurimist ei ole algatatud või et see on lõpetatud;
- kuhu esitada kaebus seoses Teie juhtumi menetlemisega;
- kas on algatatud kohtumenetlus;
- kas kinnipeetud või vahistatud isik on põgenenud.

Eelnimetatud teavet saab pärast politseile kuriteoteate esitamist. Loomulikult saate enne politseile kuriteoteate esitamist teavet ka näiteks kuriteoohvrite kahju hüvitamise ja nende abistamise asutuse Brottsoffermyndigheti veebisaidilt.

Ma ei ela selles ELi liikmesriigis, kus kuritegu toime pandi (ELi ja kolmandate riikide kodanikud). Kuidas on mu õigused kaitstud?

Kui olete välisriigi kodanik ning olete langenud Rootsis kuriteo ohvriks, on Teil õigus saada samasugust teave nagu esitatakse Rootsi kodanikele (vt eespool). Kui Te ei oska rootsi keelt, on Teil ka õigus suulisele ja kirjalikule tõlkele.

Kui olete langenud kuriteo ohvriks teises riigis, teavitavad Teid Teie õigustest selle riigi asutused. Oma õiguste kohta muudes ELi liikmesriikides vt siit.

Kui ma kuriteost teatan, siis millist teavet ma saan?

Politsei ja prokurör on kohustatud Teid teavitama järgmisest:

- Teie õigus saada kahtlustatavalt või riigilt hüvitist;
- asjaolu, et Teie taotlusel on prokurör tavaliselt kohustatud koostama kahju hüvitamise nõude ja esitama selle kohtusse;
- lähenemiskeelu kehtestamise tingimused, kannatanu nõustamine ja abistamine;
- kuidas taotleda tasuta õigusabi ja õigusnõustamist;
- lepitamise võimalused ja tingimused;
- tuge ja abi pakkuvad asutused ja organisatsioonid;

- vajalikud kontaktandmed Teie juhtumi kohta teabe saamiseks;
- edasine menetlus ja Teie roll selles;
- Teie õigus suulisele ja kirjalikule tõlkele;
- Teie õigus kulude hüvitamisele;
- asjaolu, et eeluurimist ei ole algatatud või et see on lõpetatud;
- kuhu esitada kaebus seoses Teie juhtumi menetlemisega;
- kas on algatatud kohtumenetlus;
- kas kinnipeetud või vahistatud isik on põgenenud.

Kas mul on õigus tasuta suulise või kirjaliku tõlke teenustele (kui ma suhtlen politsei või muude ametiasutustega või uurimise või kohtumenetluse ajal)?

Kui Te ei oska rootsi keelt, on Teil ka õigus suulisele ja kirjalikule tõlkele.

Kuidas ametiasutused tagavad, et mina saan aru ja et minust saadakse aru (kui ma olen laps; kui mul on puue)?

Kui Teil on puue, st olete kurt, kuulmis- või kõnepuudega, on Teil õigus kasutada tõlki.

Kuriteo ohvrite kahju hüvitamise ja abistamise asutus Brottsoffermyndigheten on koostanud ka spetsiaalselt lastele mõeldud teabematerjalid. Rohkem teavet oma õiguste kohta kuriteo korral leiab veebisaidilt

<https://www.jagvillveta.se/>

Ka politseilt saab spetsiaalselt lastele mõeldud teavet:

<https://polisen.se/Utsatt-for-brott/Olika-typer-av-brott/Barn-och-ungdomar/>

Ohvriabiteenused

Kes osutavad ohvriabiteenuseid?

Kuriteo ohvriks langedes saate abi paljudelt mittetulundusühingutelt ja organisatsioonidelt. Teie omavalitsuse sotsiaaltalitus on seadusega kohustatud tagama, et kuriteoohvrid ja nende pered saavad vajalikku tuge ja abi.

Kas politsei aitab mul kohe võtta ühendust ohvriabiteenuste osutajatega?

Kui teatate kuriteost, teavitab politsei Teid ohvriabiteenuseid pakkuvatest asutustest ja organisatsioonidest. Teie loal annab politsei mõnikord Teie kontaktandmed näiteks ohvriabitelefonile, kust seejärel võetakse Teiega ühendust. Samuti saate Te ohvriabi pakkuvate organisatsioonidega ise ühendust võtta.

Kuidas kaitstakse mu eraelu puutumatust?

Kui taotlete abi sotsiaaltalituselt, tagatakse Teie juhtumi menetlemisel konfidentsiaalsus. Vabatahtlikes ohvriabiorganisatsioonides tegutsevatel isikutel on saladuse hoidmise kohustus. Samuti võite sellise organisatsiooni poole pöördudes jääda anonüümseks.

Kas ma pean kuriteost teatama enne, kui ma saan kasutada ohvriabiteenuseid?

Ei pea.

Isikukaitse juhul, kui ma olen ohus

Millist liiki kaitset on võimalik saada?

Kuriteoohvrite kaitsmiseks on mitmesuguseid võimalusi:

- Lähenediskeeld

Lähenediskeelu (*kontaktförbud*) eesmärk on vältida olukordi, mis võivad olla kuriteoohvrile ohtlikud. Peamiselt

kasutatakse lähenemiskeeldu naiste kaitsmiseks endise abikaasa või partneri poolse ähvardamise ja ahistamise eest, kuid lähenemiskeeld võidakse kehtestada ka laste ja muude haavatavate isikute kaitseks. Lähenemiskeeld tähendab, et Teid ähvardaval või ahistaval isikul on keelatud Teid külastada või mis tahes viisil, näiteks kirja, tekstisõnumi, telefoni teel või sõprade kaudu Teiega ühendust võtta. Lähenemiskeeldu saab laiendada, keelates asjaomasel isikul läheneda Teile Teie kodus, töökohas või muus kohas, kus Te tihti viibite.

Lähenemiskeeld võib hõlmata ka ohustatud isikuga koos elavaid isikuid. Selline keeld kehtestatakse, et takistada ohu allikat ohustamast ühist kodu, kui on suur oht, et pannakse toime partneri elu, tervist, vabadust või ohutust kahjustav kuritegu.

Lähenemiskeeldu kehtestamise üle otsustab prokurör. Kui prokurör lähenemiskeeldu ei kehtesta, võite nõuda selle küsimuse arutamist piirkondlikus kohtus (*tingsrätt*). Lähenemiskeeldu rikkujale võidakse määrata trahv või kuni üheaastane vangistus.

- Turvakodu

Võib juhtuda, et koduvägivalla all kannatavad naised ja nende lapsed peavad ajutiselt kodust lahkuma. Turvakoduteenuseid pakuvad nii kohalikud omavalitsused kui ka naiste varjupaigad. Lisateabe saamiseks võtke ühendust oma omavalitsuse sotsiaaltalitusega või kohaliku naistekeskusega.

- Isikuandmete kaitse

Kui peate ähvarduste või muul viisil ahistamise tõttu hoidma oma aadressi saladuses, võite taotleda, et rahvastikuregistrisse sisestatakse Teie aadressi asemel spetsiaalne salakood (*sekretessmarkering*). See kood sisestatakse ka teistesse avalikesse registritesse, näiteks autoregistrisse ja juhilubade registrisse. Salastatus vaadatakse tavaliselt läbi kord aastas.

Mujale kolinud või kolida kavatseva ohustatud isiku isikuandmete kaitsmiseks võidakse rahvastikuregistrisse jätta tema vana aadress (*kvarskrivning*). Võite jääda vanale aadressile registreerituks kuni kolmeks aastaks pärast kolimist.

Taotlus isikuandmete kaitsmiseks salakoodiga ja vana aadressi kasutamisega tuleks esitada elukoha kohalikele maksuasutusele. Ametiasutustega suheldes tuleb neid teavitada sellest, et Teie isikuandmed on kaitse all. Organisatsioonide, ettevõtete ja muude isikutega suheldes tuleb olla väga ettevaatlik.

- Nime muutmine

Tugevama kaitse saamiseks võite ka muuta oma nime. Võite endale võtta oma ema või isa perekonnanime, teatades sellest Rootsi maksuametile (Skatteverket). Muu perekonnanime kasutamiseks annab loa Rootsi patendi- ja registriamet (Patent- och registreringsverket).

- Turvapaket

Mõne inimese puhul on oht nii suur, et võib vajalikuks osutuda nn turvapaketi kasutamine. Paketti kuuluvad mobiiltelefon ja häiresüsteem ning selle saab laenata kohalikust politseiasutusest pärast taotluse läbivaatamist.

- Fiktiivsed isikuandmed

Kui Teie elu, tervist või vabadust ähvardab tõsine oht ning muud turvameetmed piisavat kaitset ei taga, võidakse Teile anda luba kasutada fiktiivseid (väljamõeldud) isikuandmeid. Taotlus fiktiivsete isikuandmete kasutamiseks tuleb esitada politseile.

- Tunnistajakaitse programm

Erandjuhul, kui muud meetmed ei toimi, võidakse ohustatud isik, kes võib mõjutada kohtuasja tulemust, võtta tunnistajakaitse alla, mida korraldab politsei.

Kes mulle kaitset pakub?

Sõltuvalt kaitse liigist teevad otsuse kaitse kohta eri organisatsioonid. Vt eespool.

Kas keegi annab mu juhtumile hinnangu, et selgitada välja, kas kurjategija võib mind ka edaspidi ohustada?

Teie suhtes politseiuurimise ja kohtumenetluse ajal erikaitsemeetmete rakendamise vajaduse väljaselgitamiseks peab politsei võimalikult kiiresti tegema individuaalse ohutuse hindamise. Hindamisel võetakse arvesse kuriteo raskust ja Teie isiklikku olukorda. Alla 18-aastast isikut käsitatakse alati erikaitset vajava isikuna.

Ka sotsiaaltalitus kasutab spetsiaalseid meetodeid, et hinnata, kui suur on vägivalla taaspuhkemise oht kurjategija poolt, kellega Te koos elate.

Kas keegi annab mu juhtumile hinnangu, et selgitada välja, kas kriminaalõigussüsteem võib mind ka edaspidi ohustada (uurimise ja kohtumenetluse ajal)?

Teie suhtes politseiuurimise ja kohtumenetluse ajal erikaitsemeetmete rakendamise vajaduse väljaselgitamiseks peab politsei võimalikult kiiresti tegema individuaalse ohutuse hindamise. Hindamisel võetakse arvesse kuriteo raskust ja Teie isiklikku olukorda. Alla 18-aastast isikut käsitatakse alati erikaitset vajava isikuna.

Millist kaitset pakutakse väga haavatavatele ohvritele?

Kõige tugevamad kaitsemeetmed raskete kuritegude puhul on fiktiivsed isikuandmed ja tunnistajakaitse programm (vt eespool).

Ma olen alaealine. Kas mul on eriõigused?

Sotsiaaltalitus peab tagama, et kuriteo ohvriks langenud laps ja tema sugulased saavad vajalikku abi ja tuge. Sotsiaaltalitus ei tohi ka unustada, et laps, kes on olnud sugulase suhtes toime pandud vägivalla või muu kuriteo tunnistajaks, on samuti kuriteoohver, ning tagama, et laps saab vajalikku abi ja tuge.

Mu pereliige suri kuriteo tagajärjel. Millised on mu õigused?

Sotsiaaltalitus toetab ka kuriteoohvri pereliikmeid. Samuti on asutatud mittetulundusühinguid, mis toetavad kuriteo tagajärjel surnud isikute pereliikmeid.

Mu pereliige langes kuriteo ohvriks. Millised on mu õigused?

Sotsiaaltalitus toetab ka kuriteoohvri pereliikmeid. Paljusid eelnimetatud kaitsemeetmeid kohaldatakse ka siis, kui kuriteo ohvriks on langenud Teie sugulane. Sugulastele pakuvad tuge ka paljud mittetulundusühingud.

Kas mul on võimalik kasutada vahendust? Millistel tingimustel? Kas vahenduse ajal tagatakse minu turvalisus?

Vahendus tähendab, et ohver ja kuriteo toimepanija kohtuvad, et arutada juhtunut koos erapooletu vahendajaga. Kui kuriteo toimepanija on alla 21aastane, peab kohalik omavalitsus pakkuma välja võimaluse kasutada vahendust.

Vahendamise tingimuseks on, et kuritegu tuleb tunnistada. Samuti peavad mõlemad pooled soovima vahendusmenetluses osaleda. Vahenduse tulemusel võidakse sõlmida kokkulepe näiteks selle kohta, kuidas pooled peavad tulevikus kohtudes käituma, mis annab ohvrile teatud kindlustunde.

Samuti võidakse kokku leppida kahju rahalises hüvitamises, kuid see võib olla problemaatiline, eriti kui kuriteo toimepanijaid on mitu, tegemist on suurte summadega või tervisekahjustusega. Kui Teil on selliste kokkulepete kohta küsimusi, võtke ühendust kuriteoohvrite kahju hüvitamise ja nende abistamise asutusega Brottoffermyndigheten. Kui lepite kokku kahju rahalises hüvitamises, võite kaotada õiguse kuriteoohvrite hüvitisele.

Määratud vahendaja (kes peab olema pädev, aus ja erapooletu) peab tagama, et vahendusmenetlus on Teie jaoks ohutu.

Kust ma leian õigusaktid, milles on sätestatud minu õigused?

Oluliste õigusnormide loetelu on avaldatud kuriteoohvrite kahju hüvitamise ja nende abistamise asutuse [Brottsoffermyndigheten](#) veebisaidil.

■ Viimati uuendatud: 15/07/2025

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.